

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	C. Jansens	Datum	19 maart 2025
E-mail	chris.jansens@utrecht.nl	Kenmerk	30206268
Type brief	Afdoeningsbrief	Onderwerp	Beantwoording vraag Veilige Abortuszorg ongedocumenteerden
Bijlage(n)	-	Beleidsveld	Volksgezondheid

Geachte leden van de raad,

Tijdens het vragenuur op 19 december hebben wij antwoord gegeven op de [vragen](#) “MV 4. *Veilige abortuszorg is een fundamenteel mensenrecht*”. Naar aanleiding hiervan heeft u ons gevraagd om navraag te doen bij Dokters van de Wereld en Women on Waves over de aantallen ongedocumenteerden die jaarlijks in Utrecht abortuszorg nodig hebben. En waar mogelijk inzicht te geven in de kosten die daarmee gepaard gaan.

Hoe werkt het nu?

Abortus en preventieve reproductieve en seksuele gezondheid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. We weten uit onderzoek dat het relatief lage aantal abortussen en ongewenste zwangerschappen in Nederland altijd heeft samengehangen met goede seksuele voorlichting en anticonceptie (relatie met Nu niet Zwanger). De beste remedie bestaat in principe uit de toegankelijkheid rondom informatie, anticonceptie, morning after pil en zo nodig - mits goed begeleid - de abortuspil of klinische abortus. Per 1 januari 2025 is de abortuspil via een geaccrediteerde huisarts beschikbaar in Nederland bij een zwangerschap onder de 9 weken.

Abortuszorg via de abortuskliniek wordt gefinancierd uit een landelijke kadersubsidie. Voor deze kadersubsidie komen alleen mensen in aanmerking die conform de Wet Langdurige Zorg (WLZ) zijn verzekerd. Dit betreft alle mensen die geregistreerd zijn in Nederland, een BSN hebben en daarmee een zorgverzekering. In de praktijk betekent dit dat abortuskosten niet worden vergoed voor bijvoorbeeld internationale studenten, ongedocumenteerde mensen en niet-werkende mensen met een visum, van wie de partners een werkvisum hebben.¹

Daarmee valt abortus via de abortuskliniek volledig buiten de CAK-regeling. De CAK regeling dekt (op wat uitzonderingen na) de zorg uit de basisverzekering. De financiering voor de huisarts en apothekers voor de abortuspil wordt weer gefinancierd vanuit de zelfde regeling als de griepvaccinatie. In de protocollen wordt expliciet benoemd dat ongedocumenteerde migranten geen aanspraak kunnen maken op financiering via deze regeling. Ook valt abortuszorg via de huisarts niet binnen CAK-regeling.

¹ Bron: [Dokters van de Wereld | Toegang tot abortus verbeteren](#)

De totale kosten (los van vergoeding) voor een abortuspijl bedragen tussen de 200 en 500 euro en voor de klinische abortus tussen de 400 en 900 euro.²

Als het gaat om specifieke vragen van ongedocumenteerde mensen over abortuszorg komen die via veel verschillende kanalen binnen. Zo kunnen die vragen via de huisartsen, SMZ of de GGD gesteld worden, maar ook bij (nood)opvanginstellingen of Dokters van de Wereld.

Hierop vindt geen specifieke registratie plaats. Onze uitvraag levert dus een inschatting van aantallen op, maar geen volledig overzicht. Daarbij moeten we ons ook realiseren dat het een taboe onderwerp is, dat niet altijd makkelijk besproken wordt.

Zoals we mondeling al aangaven, hebben we hier vanuit de sociaal medische zorg (gemeente, VG) alleen inzicht in, als de vraag vanuit het spreekuur komt: Het afgelopen jaar is dat geen enkele keer voorgekomen. De GGD (SRG) herkent de vraag wel. De Stichting voor mensen zonder verblijfsvergunning (STIL) geeft aan dat ze via hun wekelijkse medisch spreekuur het afgelopen jaar geen enkele keer bemiddeld hebben voor abortuszorg.

Als er bij Dokters van de Wereld een verzoek voor abortus binnenkomt, loopt dit meestal via hun seksueel en reproductieve gezondheid (SRG) spreekuren. Abortusverzoeken komen bij Dokters van de Wereld naast het genoemde SRG spreekuur ook binnen via de online helpdesk en het zorgcafé. De spreekuren kunnen o.a. gaan over anticonceptie, er kunnen spiralen geplaatst worden, uitstrijkjes worden verricht en er kan over gewenste en ongewenste zwangerschappen worden gesproken. Als er een abortusverzoek binnenkomt, dan begeleidt Dokters van de Wereld de persoon of naar een abortuskliniek (bij zwangerschap van boven de 9 weken) of naar Women on Waves (minder dan 9 weken zwangerschap). We hebben ook navraag gedaan bij de Utrechtse abortuskliniek. Daar was afgelopen jaar geen casus binnengekomen.

Cijfers over abortuszorg (2024)

Women on Waves heeft geen exacte cijfers per gemeente. Women on Waves heeft de casuïstiek van 2024 daarom handmatig voor ons nagelopen. Zij gaan dit voor het vervolg alsnog aanpassen in hun patiëntendossiers.

Op basis van deze (weliswaar onvolledige informatie) is bekend dat er vorig jaar in Utrecht ongeveer 20 gevallen waren, waarbij vrouwen niet op een reguliere manier abortuszorg konden krijgen in Utrecht (dus onverzekerd en zonder geld om dit zelf te betalen). Het gaat hier voornamelijk om ongedocumenteerde mensen, maar ook een enkele internationale student zonder toegang tot abortusfinanciering. Deze vrouwen waren allemaal korter dan 9 weken zwanger. De behandeling via Women on Waves was in deze situaties vrijwel altijd gratis.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

² Bron: [Abortus kosten en vergoeding 2025 | Wat kost een abortus?](#)